

Reflektorem po świecie kardiologii

W Barcelonie doceniono Polaków...

Podczas tegorocznego Kongresu Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego (ESC), który odbył się w Barcelonie w dniach 26–30 sierpnia 2017 r. ogłoszono nowe wytyczne dotyczące postępowania w ostrym zawałem serca z przetrwałym uniesieniem odcinka ST. Tekst tego ważnego dokumentu powstał z dużym udziałem polskich specjalistów. W procesie jego tworzenia wykorzystano bowiem trzy publikacje przedstawiające wyniki badań naukowych przeprowadzonych w Polsce. Jedną z nich jest praca powstała na podstawie randomizowanego badania „IMPRESSION”, oceniającego wpływ morfiny na farmakokinetykę i farmakodynamikę tikagreloru u pacjentów z zawałem serca. Wyniki tego badania przeprowadzonego w Katedrze Kardiologii i Chorób Wewnętrznych CM UMK przez zespół naukowy pod przewodnictwem prof. Jacka Kubicy były opublikowane na łamach „*European Heart Journal*”. Polscy autorzy potwierdzili istnienie negatywnych interakcji między tikagrelorem i morfiną. Na podstawie tych wyników w aktualnych wytycznych ESC została obniżona klasa zaleceń dla stosowania morfiny u pacjentów z zawałem serca.

...i procesy zapalne

Lek o nazwie kanakinumab, hamujący procesy zapalne, zmniejsza ryzyko zawału serca, udaru mózgu i zgonu z ich powodu. Potwierdza to zapalne podłoże miażdżycy i chorób układu krążenia. W badaniu CANTOS przeprowadzonym wśród ponad 10 tys. osób z 39 krajów świata wykazano, że kanakinumab o 15% obniżył ryzyko wystąpienia ponownego zawału serca, udaru mózgu lub zgonu z powodów sercowo-naczyniowych u pacjentów w wieku około 60 lat z chorobą wieńcową serca i po przebyłym zawałem. Efekt ten był niezależny od stężenia lipidów (cholesterolu i/lub trójglicerydów) u badanych osób. *„Te wyniki kończą ponad dwie dekady moich badań zainspirowanych kluczową obserwacją, że połowa zawałów serca występuje u osób, które nie mają wysokiego poziomu cholesterolu. Po raz pierwszy mogliśmy definitywnie wykazać, że złagodzenie zapalenia — niezależnie od poziomu cholesterolu — zmniejsza ryzyko chorób sercowo-naczyniowych”* — skomentował prezentujący badanie CANTOS dr Paul M. Ridker z Brigham and Women’s Hospital w Bostonie (USA).

W Katowicach mówiono o technikach obrazowych...

W dniach 8 i 9 września w Katowicach odbyły się do-
roczne warsztaty ISIIIC 2017 (*International Summit on*

Artur Krzywkowski

Imaging and Intervention in Cardiology). Jak zwykle były one poświęcone technikom wspomagającym działania inwazyjne w codziennej praktyce. Zapewne dlatego cieszyły się dużym zainteresowaniem. Trudno jednak przecenić znaczenie badań IVUS, FFR, eFR, OCT i innych technik oceny istotności zmian w naczyniach wieńcowych. W trakcie dwudniowego spotkania akredytowanego przez AISN PTK swoje doświadczenia zaprezentowali najwybitniejsi specjaliści w tej dziedzinie. Odbyły się pokazy praktyczne zastosowania technik obrazowych w trakcie zabiegów oraz obsługi urządzeń, a także warsztaty echokardiograficzne prowadzone przez wiodących specjalistów w ścisłej współpracy z Sekcją Echokardiografii PTK oraz międzynarodowe warsztaty poświęcone zamykaniu ubytków okołozastawkowych przez kardiologów inwazyjnych. Potwierdzeniem ukończenia szkolenia były oczywiście certyfikaty honorowane przez AISN PTK i pozwalające na zaliczenie 10 punktów edukacyjnych.

...i odbędzie się (ważny dla „inwazyjnych”) kongres

W dniach 21–23 września w Katowicach odbędzie się kolejny, XXI Międzynarodowy Kongres Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego (PTK). W programie naukowym przewidziano prezentację wielu nowości z zakończonego niedawno w Barcelonie Kongresu ESC, w tym 4 niedawno opublikowanych wytycznych postępowania w kardiologii. Zaprezentowane będą także wyniki ogłoszonych wielośrodkowych badań klinicznych. W programie licznych sesji uczestnicy kongresu znajdą również wiele sesji dydaktycznych prezentujących praktyczne wskazówki rozpoznawania i leczenia chorób układu krążenia. Bardzo ważnym wydarzeniem kongresu będzie zapewne Zwyczajne Walne Zgromadzenie Członków PTK, które odbędzie się 21 września 2017 roku, o godz. 15:45, w sali Katowice, podczas którego dojdzie do wyborów nowego Prezesa Towarzystwa. W szranki wyborcze stanęli prof. Piotr Pruszczyk i reprezentujący „kardiologów inwazyjnych” prof. Adam Witkowski. Niestety, udział w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu PTK będzie możliwy wyłącznie po wcześniejszej rejestracji i odbiorze mandatu do głosowania, a prawo do głosowania będzie przysługiwało tylko aktywnym członkom PTK z uregulowanymi składkami.

W Piekarach monitorują...

W Piekarach Śląskich zainicjowano pionierski projekt zdalnego monitoringu serca dla mieszkańców zagrożonych chorobami kardiologicznymi. W ciągu najbliższego miesiąca pierwsi mieszkańcy tego miasta otrzymają, nie ponosząc żadnych opłat, urządzenia do monitorowania pracy serca. Rejestratory przez 24 godziny na dobę będą kontrolowały stan zdrowia pacjentów, a w razie potrzeby poinformują

o niebezpieczeństwie kardiologa i ratownika, którzy nieustannie będą do dyspozycji chorych. „*To pierwszy taki projekt w regionie*” — twierdzi Sława Umińska-Duraj, prezydent Piekar Śląskich. „*Uważamy, że opieka nad naszymi mieszkańcami nie powinna kończyć się w momencie ich wyjścia ze szpitala. Rozumiemy* — kontynuując swoją myśl, powiedziała Pani Prezydent — że choroby serca są najczęstszą przyczyną śmierci, dlatego chcemy z nimi jeszcze skuteczniej walczyć”. System o połowę zwiększa szanse na przeżycie pacjenta zarówno w okresie pierwszego roku, jak i 5 lat od tzw. incydentu kardiologicznego (np. zawału serca). Badania wskazują, że zaburzenia w pracy serca wykrywane są dzięki monitoringowi w ciągu 4–6 dni od zaistnienia, podczas gdy u niemonitorowanych pacjentów zajmuje to blisko miesiąc. Jeszcze większą skuteczność monitoringu stwierdza się w wykrywaniu arytmii, którą urządzenie pozwala zdiagnozować w ciągu 2 dni. U pacjentów niewyposażonych w urządzenia zajmuje to średnio 36 dni. W urządzenia zostaną wyposażeni pacjenci zakwalifikowani do programu przez lekarzy z oddziału kardiologicznego Piekarskiego Centrum Medycznego.

Ten pilotażowy projekt będzie realizowany przez Piekarskie Centrum Medyczne we współpracy z Centrum Monitorowania Serca w Tychach.

...a Warszawie będą mówić o opiece w trudnych chwilach

W dniu 5 października w Warszawie odbędzie się już XIII Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Sekcji Pielęgniarstwa i Techniki Medycznej PTK, pod hasłem: „Aspekty opieki pielęgniarskiej w wybranych schorzeniach kardiologicznych”.

Program tego spotkania adresowany jest do nie tylko do pielęgniarek, ale także do lekarzy, techników elektrokardiologii, ratowników medycznych, fizjoterapeutów i studentów Uczelni Medycznych. W czasie wykładów poruszone zostaną najważniejsze zagadnienia dotyczące opieki nad pacjentem leczonym na oddziale intensywnej terapii kardiologicznej (OIOK), a także sposobów rozwiązywania jego problemów w przebiegu ostrego zespołu wieńcowego (OZW), wynikających z zaostrzenia niewydolności serca i nerek, z podejrzeniem sepsy czy wystąpienia burzy elektrycznej i zatorowości płucnej. Organizatorzy konferencji chcą przekonać uczestników, że chorzy na oddziale intensywnej terapii kardiologicznej to pacjenci najbardziej zagrożeni — wymagający intensywnego monitorowania i natychmiastowej, skutecznej reakcji na zagrożenia, a *Heart Team* lekarsko-pielęgniarski musi sprostać wielu trudnym wyzwaniom. Dla pacjenta i jego rodziny pobyt na OIOK są to chwile bardzo trudne, niosące wiele obaw i niepewności. Wrażenia i odczucia chorego związane z pobytem na oddziale uzależnione są

od udzielonej pomocy, uzyskania rzetelnych informacji, wsparcia, empatii i umożliwienia kontaktu z osobami bliskimi. Personel lekarski i pielęgniarski OIOK powinien zapewnić choremu ciągłą, wnikliwą i profesjonalną opiekę oraz monitoring, mające na celu powrót i utrzymanie prawidłowych funkcji organizmu, zapobieganie powikłaniom. Celem konferencji jest również przedstawienie nowych wytycznych ESC i PTK oraz omówienie najnowszych doniesień z zakresu szeroko rozumianej intensywnej terapii kardiologicznej i roli personelu pielęgniarskiego w tym trudnym temacie.

We Wrocławiu chcą dyskutować o krążeniu płucnym...

VII Ogólnopolska Konferencja Sekcji Krążenia Płucnego tym razem odbędzie się we Wrocławiu w dniach 13–14 października 2017 roku. Program tego spotkania zapowiada się niezwykle interesująco. W trakcie trwania konferencji zostaną przedstawione najnowsze doniesienia dotyczące postępowania w tętnicznym nadciśnieniu płucnym, zwłaszcza w aspekcie terapii skojarzonej, ale na podstawie dyskusji nad trudnymi przypadkami chorych. Organizatorzy chcą również przybliżyć problemy dotyczące postępowania w zakrzepowo-zatorowym nadciśnieniu płucnym, którego leczenie w ostatnim czasie rozwija się niezwykle dynamicznie. Tradycją konferencji stały się już spotkania ze specjalistami z pokrewnych dziedzin medycyny. W tym roku całą konferencję poświęcono dylematom związanym z procesem diagnostycznym i terapeutycznym nadciśnienia płucnego w chorobach układu oddechowego. Jak co roku jedna sesja będzie dedykowana pielęgniarkom, które mają bardzo duży wkład w leczenie chorych z nadciśnieniem płucnym.

...a pod Tatrami, by wypracować optymalne rozwiązania

W dniach 20–22.10.2017 r. w hotelu Mercure Kasprowy Zakopane odbędzie się konferencja Podhalańskie Dialogi Medyczne, której patronem naukowym jest prof. Artur Mamcarz. Podczas konferencji poruszone zostaną istotne tematy z wielu dziedzin medycyny, począwszy od kardiologii, diabetologii, pulmonologii poprzez współczesne metody diagnostyki i leczenia chorób o znaczeniu społecznym czy seksuologię, a zakończywszy na medycynie rodzinnej i psychologii. Dla wielu lekarzy będzie to okazja do spotkania i dyskusji, a także szansa, aby wypracować optymalne rozwiązania, które ostatecznie przełożą się na zdrowie pacjenta.

W programie konferencji znajdą się sesje dotyczące problematyki diagnostyki różnicowej wybranych schorzeń (np. różne przyczyny duszności), współczesnych metod diagnostyki i leczenia chorób o zna-

czeniu społecznym (choroba niedokrwienna serca, nadciśnienie tętnicze, cukrzyca, przewlekła choroba nerek, depresja), porównania nowych i starszych leków hipoglikemizujących, hipolipemizujących i przeciwzakrzepowych czy problematyki postępowania niefarmakologicznego.

Poznań zaprasza jesienią...

W dniach 20 i 21 października już po raz dziesiąty stolica Wielkopolski gościć będzie kardiologów klinicznych, interwencyjnych, elektrofizjologów i kardiochirurgów, a także internistów i lekarzy pierwszego kontaktu, którzy wspólnie dyskutując i prezentując swoje poglądy i doświadczenia będą starali się wypracować efektywniejsze metody współdziałania, a tym samym skuteczniejsze sposoby leczenia pacjentów cierpiących z powodu chorób układu sercowo-naczyniowego. „Jesienne Spotkania Kardiologów” z każdym rokiem poszerzają zakres poruszanych tematów. W tym roku, podobnie jak w latach poprzednich, będą omawiane kontrowersyjne zagadnienia z zakresu farmakoterapii kardiologicznej oraz najnowsze doniesienia w zakresie kardiologii inwazyjnej. W ramach spotkań organizowane będą także „6. Warsztaty Nagły Zgon Sercowy”. Ta dwudniowa konferencja mocno utrwaliła swoją pozycję w krajowym kalendarzu spotkań elektrofizjologów i klinicyistów. Inną ważną składową „Jesiennych Spotkań Kardiologów” będą kolejne warsztaty z zakresu kardiologii interwencyjnej poświęcone leczeniu przewężeń na rozwidleniach tętnic wieńcowych — „4th Poznań Bifurcation Course” oraz „6. Poznańskie Warsztaty Niewydolności Serca”.

...Kraków na „Prewencję”...

X Jubileuszowa Konferencja Naukowa Sekcji Prewencji i Epidemiologii PTK „Kardiologia Prewencyjna 2017 — wytyczne, wątpliwości, gorące tematy” odbędzie się w dniach 17–18.11.2017 r. w krakowskim hotelu Holiday Inn, przy ul. Wielopole 4.

Cykl konferencji „Kardiologia Prewencyjna” to spotkania multidyscyplinarne, organizowane nie tylko z myślą o kardiologach. Organizatorzy bardzo liczą na udział internistów i lekarzy rodzinnych oraz profesjonalistów z innych dziedzin medycyny i nauk o zdrowiu.

Podobnie jak w latach poprzednich, udział w konferencji zapowiedzieli najlepsi wykładowcy i najwybitniejsi polscy eksperci. Program tegorocznej edycji będzie obfitował w wiele oryginalnych doniesień naukowych, a także ciekawych debat. Wykładowcy w sposób przystępny i praktyczny podsumują najnowsze zmiany w wytycznych diagnostyki i leczenia chorób układu krążenia.

...a Warszawa na „sport”

Tradycyjnie, jak co roku, Sekcja Kardiologii Sportowej PTK zaprasza w piątek 24.11.2017 r. do Centrum Olimpijskiego PKOl w Warszawie, na „XII Olimpijski Dzień Kardiologii”, w ramach którego odbędzie się „XI Konferencja Sekcji Kardiologii Sportowej PTK”.

W części praktycznej konferencji, zorganizowanej we współpracy z Sekcją Kardiologii Dziecięcej PTK, odbędą się warsztaty EKG u młodocianych sportowców, przygotowane w tym roku przez zespół prof. Katarzyny Bieganowskiej z Instytutu „Pomnik–Centrum Zdrowia Dziecka” w Warszawie oraz warsztaty pierwszej pomocy BLS i ALS z zastosowaniem automatycznych zewnętrznych defibrylatorów (AED). Organizatorzy zapowiadają także „Sesję Przypadków Klinicznych”. Będzie to okazja do wymiany poglądów na tematy dotyczące trudnych sytuacji medycznych w kardiologii sportowej. Nadal oczekiwane są zgłoszenia trudnych przypadków, które będą dyskutowane czasie trwania sesji Można je zgłaszać mailowo na adres: renata.glowczynska@wum.edu.pl.

Podczas sesji głównej zaprezentowane będą trudne tematy związane z rozpoznawaniem i leczeniem arytmii komorowych młodocianych sportowców, zagadnienia dotyczące sportowców z wszczepionym układami stymulującymi i kardiowerterami–defibrylatorami oraz nowe metody obrazowania w kardiologii sportowej, takie jak rezonans magnetyczny i tomografia komputerowa serca.

A na deser NFIC

W dniach 6–8.12.2017 r. odbędą się w Krakowie po raz 18. Międzynarodowe Warsztaty Kardiologii

Interwencyjnej „*New Frontiers in Interventional Cardiology*”. Podobnie jak w latach ubiegłych, organizatorem warsztatów jest zespół kardiologów z Instytutu Kardiologii Uniwersytetu Jagiellońskiego *Collegium Medicum* w Krakowie pod patronatem Asocjacji Interwencji Sercowo-Naczyniowych (AISN) PTK, we współpracy z *European Association of Percutaneous Cardiovascular Interventions* (EAPCI). Program spotkania jest już dostępny na stronie: www.nfic.pl.

Warto podkreślić, że w dniu 7.12.2017 r., w czasie trwania kursu dla kardiologów inwazyjnych, tzw. *EAPCI Fellows Course*, stanowiącego bardzo ważną część programu krakowskich warsztatów, odbędzie się tradycyjna już plenarna sesja zatytułowana „*My best case success and/or worst complications in 2017*” połączona z wręczeniem cennej nagrody dla autorów najciekawszego przypadku klinicznego. Organizatorzy liczą na zgłoszenia interesujących przypadków klinicznych, które zostaną zaprezentowane na forum warsztatów, podczas sesji, od lat cieszącej się bardzo dużą popularnością. Będzie to znakomita okazja do dyskusji oraz podzielenia się swoim doświadczeniem w znakomitym międzynarodowym gronie panelistów. Autorzy zakwalifikowanych prac zostaną zarejestrowani na warsztaty NFIC bez konieczności wnoszenia opłaty rejestracyjnej. Zgłoszenia można kierować równocześnie na adresy: mcdudek@cyfronet.pl oraz zbigniew.siudak@uj.edu.pl.

Redakcja „Kardiologii Inwazyjnej” przyłącza się do zaproszenia na to ważne spotkanie, będące pięknym zwieńczeniem obfitującego w wydarzenia roku. Dla kardiologów inwazyjnych jest ono równie smakowite, jak deser po dobrym obiedzie.